

Bernardo Varela López, voceiro do grupo provincial do BNG na Deputación de Ourense; María Mangana Guede e Xosé Manuel Puga González deputados do grupo provincial do BNG, ao abeiro da Lei da Administración Local de Galiza e demais disposicións concordantes presenta a seguinte **MOCIÓN: A EXPLOTACIÓN DOS RECURSOS NATURAIS E MINERAIS DE OURENSE**

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS

No ano 2018, a empresa Recursos Minerais de Galicia S.A. solicitou un permiso de explotación derivado do dereito de investigación denominado "Alberta 1", que pretendía desenvolver unha mina a ceo aberto de 1.700 hectáreas entre Presqueiras (Forcarei) e Rubillón (Avión). Este proxecto afectaba directamente a varios concellos das provincias de Ourense e Pontevedra e foi rexeitado pola Confederación Hidrográfica do Miño-Sil por causar un impacto ambiental incompatible cos usos hídricos da zona.

En 2025, a mesma empresa presenta unha nova proposta, nesta ocasión para unha explotación subterránea localizada na parroquia de Doade, en Beariz, cunha superficie máis reducida de 13,62 hectáreas, mais cun impacto igualmente relevante. O novo proxecto está situado a 540 metros da Zona Especial de Conservación (ZEC) Serra do Cando, pertencente á Rede Natura 2000, o que fai especialmente sensible calquera alteración ecolóxica na contorna.

O denominado "Estudio de Impacto Económico e Social" presentado pola empresa carece de rigor e fundamento: non cuantifica os empregos a crear, non distingue entre emprego directo e indirecto nin achega previsións salariais, condicións laborais ou mecanismos para garantir a contratación de persoal da comarca. Fálase de impacto económico sen concretar nin unha soa cifra realista de investimentos locais ou ingresos para os concellos afectados. Trátase, polo tanto, dun documento propagandístico que non pode ser considerado serio nin suficiente como aval socioeconómico dun proxecto destas características. Ao contrario, todo apunta a que a creación de emprego sería residual, temporal e precario, sen ningún efecto estrutural nin transformador no tecido económico local.

A pesar das advertencias ambientais, este proxecto foi incluído pola Unión Europea na listaxe de proxectos estratéxicos de materias primas críticas, o que lle permite acceder a tramitación acelerada, financiamento comunitario e outras vantaxes administrativas, mesmo fronte á oposición social e institucional existente.

Tamén coñecemos estas últimas semanas a intención da empresa Iberdrola de levar adiante unha central de acumulación por bombeo entre os encoros do Bao e Cenza, entre Vilariño de Conso e Viana do Bolo.

Segundo informa a propia empresa, a creación de postos de traballo límitase ao tempo de realización das obras.

Por outra banda determinados proxectos de aproveitamento eólico volven activarse en moitos puntos da nosa xeografía.

O nexa común que une todos estas iniciativas ven a ser o mesmo: Ourense é unha zona rica en recursos naturais e enerxéticos, **vamos ESPOLIALOS.**

Tanto da minaría, como dos recursos hídricos, solares ou do vento, as comunidades locais (e concellos e mesmo a Xunta de Galiza) apenas obteñen vantaxes económicas e sociais da implantación nos seus territorios destas iniciativas.

É máis, por norma, as empresas (a inmensa maioría foráneas) aproveitan espazos en risco de despoboamento e abandono para implantase.

O BNG defende un aproveitamento sostible dos nosos recursos, pero tamén queremos que estes proxectos, a maiores de contar con todas as garantías medioambientais, sexan xeradores de riqueza para as comunidades locais.

Pedimos que os proxectos non sexan dos denominados “de enclave”; é dicir, empresas foráneas que se limitan a extraer a nosa riqueza, sen xerar riqueza sostible no tempo, e que permita un impulso económico da provincia e do territorio galego, especialmente nas zonas máis abandonadas e envellecidas.

Como indicamos ao principio desta parte expositiva, o proxecto da mina de Doade prevé un uso intensivo de maquinaria pesada, grande consumo de auga a xeración de augas residuais industriais, que serán vertidas ao rego Porto do Anta, afluente do río Avia e posteriormente do río Miño. Así como unha importante afectación sobre os hábitats e ecosistema de flora e fauna local. A comarca do Ribeiro, recoñecida pola súa riqueza vitivinícola, o seu valor paisaxístico e o seu potencial turístico, depende da calidade das augas fluviais. Calquera alteración nos ciclos hídricos ou contaminación pode ter consecuencias irreversibles para o abastecemento humano, a agricultura tradicional (viñedos), o patrimonio natural e a economía sostible da zona.

Pero non prevé a instalación na comarca de ningunha empresa de transformación do litio nin de fabricación de compoñentes ou baterías, que xere valor engadido e riqueza.

Por iso insistimos desde o BNG na necesidade de que estes proxectos:

- Respecten o medio ambiente e a biodiversidade.
- Non comprometan os recursos hídricos nin destrúan hábitats naturais fráxiles.
- Xeren un retorno real, xusto e duradeiro para a poboación local.

- Non sirvan unicamente para o enriquecemento de empresas privadas a costa do espolio dos recursos colectivos.

Por todo o exposto, o Grupo Provincial do BNG propón ao Pleno da Deputación de Ourense a adopción dos seguintes acordos.

ACORDOS

1. Esixir á Xunta de Galicia e ao Goberno do Estado que a declaración de proxectos estratéxicos como o de Doade ou de "xiga-baterías" como a do Cenza leven apareladas a posta en marcha de iniciativas empresariais e de desenvolvemento rural nas comarcas afectadas, de xeito que reverta sobre as comunidades locais a explotación e posta en valor dos nosos recursos naturais (a agricultura ecolóxica, o enoturismo, a economía verde e a conservación do medio).
2. Instar á Xunta de Galicia a que promova unha estratexia de desenvolvemento mineiro sostible nas comarcas afectadas:
 - a. Declaración das materias primas esenciais como bens estratéxicos sometidos ao control e aproveitamento público.
 - b. Modificación lexislativa para o establecemento transitorio dunha participación pública obrigatoria de cando menos o 20% nos proxectos de minerais
3. Esixir as máximas garantías medioambientais tanto na fase construtiva como no posterior desenvolvemento da actividade de explotación. Estas garantías ambientais deben ser motivo de informes periódicos de situación e acompañados das correspondentes analíticas tanto de augas como de afectación á flora e fauna.

Ourense, 10 de abril de 2025

Asdo: Bernardo Varela López
Portavoz do Grupo Provincial do BNG de Ourense

A SEÑOR PRESIDENTE DA DEPUTACIÓN PROVINCIAL DE OURENSE